

Краус Наталія Миколаївна**Kraus Nataliia,**

д-р екон. наук, професор, професор кафедри фінансів,

Київський університет імені Бориса Грінченка,

м. Київ, Україна

ORCID ID: 0000-0001-8610-3980

Краус Катерина Миколаївна**Kraus Kateryna,**

канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри управління,

Київський університет імені Бориса Грінченка,

м. Київ, Україна

ORCID ID: 0000-0003-4910-8330

ІНСТИТУЦІОНАЛЬНО-ЕВОЛЮЦІЙНИЙ КОНТЕКСТ ТА АНТРОПОЛОГІЧНИЙ ВИМІР ІННОВАЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ

Інституціоналізація інноваційної економіки відбувається шляхом технологічного переоснащення виробництва; становлення нових інститутів інноваційного розвитку та їх гармонізацією із традиційними інститутами інноваційного розвитку; формування нових ринків інноваційного продукту / послуги; створення і розвитку об'єктів інноваційної інфраструктури; патентування (у тому числі й за кордоном) об'єктів інтелектуальної власності, придбання чи передачею прав на них; упровадженням нових технологій і методів.

Завдяки інституціональній функції інноваційної економіки приймаються ефективніші рішення по схемах взаємодії між учасниками інноваційної економіки, створюються науково-обґрунтовані програми дій, визначаються конкретні реальні цілі та задачі для інститутів інноваційної сфери. У реальній дійсності даний процес здійснюється завдяки розробці й реалізації програм регулювання ринку інновацій, удосконалення організаційних структур виробництва в сфері інновацій, застосування господарських важелів, стимулів, фінансово-кредитних інструментів, цін. Саме в гармонії між собою інституціональні, організаційно-технологічні, фінансово-економічні, політико-правові регулятори, використовуючи інституціональну функцію, створюють реальні можливості пришвидшення інноватизації та цифровізації економіки [1, с. 80, 437-438].

Враховуючи взятий урядом курс на модернізацію та всеохоплююче реформування, пропонуємо інституціональне забезпечення інноватизації економіки розглядати й тлумачити в рамках моделі «14і». Її зміст представлено на *рис. 1*. До того ж варто зазначити, що інституціональна та організаційна структура економіки впливає не лише на ефективність виробництва інноваційної продукції, але й на ефективність інноваційних розробок, що сьогодні є важливими для наукоємних галузей України.

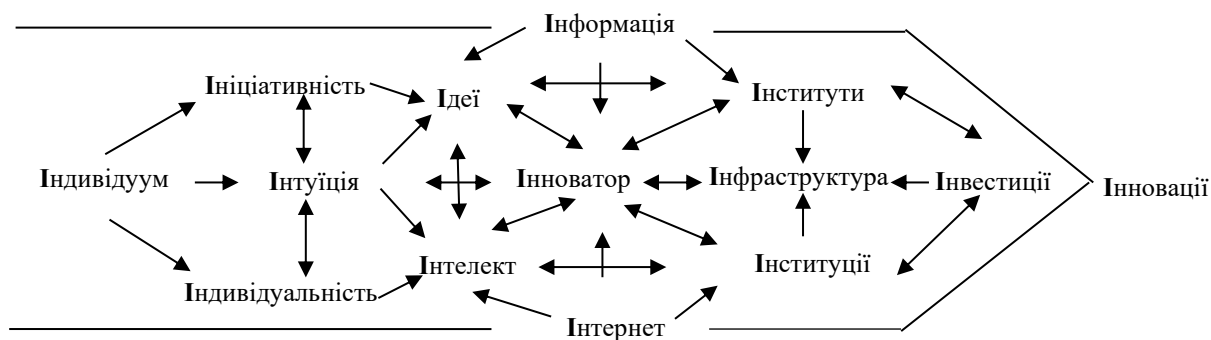

Рис. 1. Базова модель інституціонального забезпечення інноватизації економіки України шляхом формування «інноваційного коридору» в рамках моделі «14і»

Обґрунтовуючи та аналізуючи *рис. 1*, варто зазначити, що інститути створюють стимули, визначають правила та принципи людської поведінки, встановлюючи для неї обмеження, проте інституціональні «межі» людської діяльності «розмиті» і віртуалізовані.

Формування інститутів інноваційного розвитку являє собою процес ендогенний, пов'язаний з історичним досвідом взаємодії індивідуумів. Спроби ззовні впровадити запозичені правила будуть невдалими, якщо підуть у розріз з тією культурою і неформальними практиками, які вже існують у суспільстві. Інститути інноваційного розвитку досить інертні, але поступово змінюються з накопиченням досвіду особами, які приймають рішення. Досвід дозволяє їм коригувати існуючі ментальні моделі, відкриває нові можливості для інноваційної поведінки, сприяє виникненню нових інститутів інноваційного розвитку. До того ж до «інноваційного коридору» повинні входити інститути-установи, організації (інноваційні компанії, підприємці-інноватори), котрі бачать суттєві перспективи для комерціалізації своїх рішень на ринках інновацій та технологій. Роль «будівників інноваційного коридору» може бути покладена на:

- інфраструктурних учасників інноваційної системи (технопарки, іннотехи, фінтехи, хакатони, інноваційні хаби, індустриальні парки, віртуальні бізнес-інкубатори);
- дослідно-конструкторські вузли та створені на їх базі техніко-впроваджувальні зони, технологічні кластери на базі коворкінг-центрів;
- інвестиційно-консалтингові компанії, що спеціалізуються на «упаковці» інноваційних проєктів на передінкубаційній стадії (центри обґрунтування інноваційної концепції);
- структури та органи міжнародного розвитку, які створені на базі регіональних органів державного управління;
- формальні й неформальні інститути інноваційного розвитку та фінансового забезпечення діяльності коридору (регіональні венчурні інвестиційні фонди та їх представництва за кордоном, офіційні й тіньові бізнес-ангели, приватні інвестори).

Інституціоналізація інноваційної економіки є процесом виникнення й становлення інноваційних інституцій (формальні й неформальні норми, правила, традиції, звичаї) як механізму дії «нових» інститутів інноваційного розвитку та трансформації «старих» інститутів розвитку з урахуванням їх синергізму, при цьому інституціональне забезпечення інноваційної економіки формує інституціональні умови, які надають цьому аспекту функціонування суспільно-економічної формації певної впорядкованості, організованості, передбачуваності й хабітуалізованості. У вузькому значенні, під інституціоналізацією інноваційної економіки вбачаємо процес становлення і хабітуалізації інституційних одиниць інноваційної сфери, що впроваджують певні інституції в інноваційну діяльність, а також упорядкування даної діяльності через встановлення правил інноваційної поведінки за існуючих формальних і неформальних норм та забезпечення виконання цих правил за допомогою механізмів спонукання, стимулювання, заохочення [2, с. 119].

Сучасний господарський порядок більш динамічний та повсякчас потребує узгодження з вимогами сьогодення. Виникає необхідність мобільної свідомості індивідуумів та їх відповідності швидкості соціальної, інноваційної й цифрової динаміки.

Список використаних джерел:

1. Краус Н. М. Становлення інноваційної економіки в умовах інституціональних змін : монографія. Київ : ЦУЛ, 2015. 596 с.
2. Краус Н. М. Понятійний апарат та критерії інституціоналізації інноваційної економіки в контексті структурної економічної трансформації. *Фінанси України*, 2015. № 1. С. 111-125.